

Кінець епохи "Юпітера". Яку Францію залишає Макрон і хто претендує на його спадок

12:00 29.04.2026 Ср
14 хв

За рік Європа залишиться без одного з ключових лідерів – Еммануеля Макрона. Що чекає на Францію та Європу після нього?

ВІКТОР ОЛІФІРОВ

Еммануель Макрон (колаж: РБК-Україна)

Десятиліття правління Макрона добігає кінця. [Перспективи його політичної сили дуже туманні, в той час як ліві й праві радикали набирають вагу.](#)

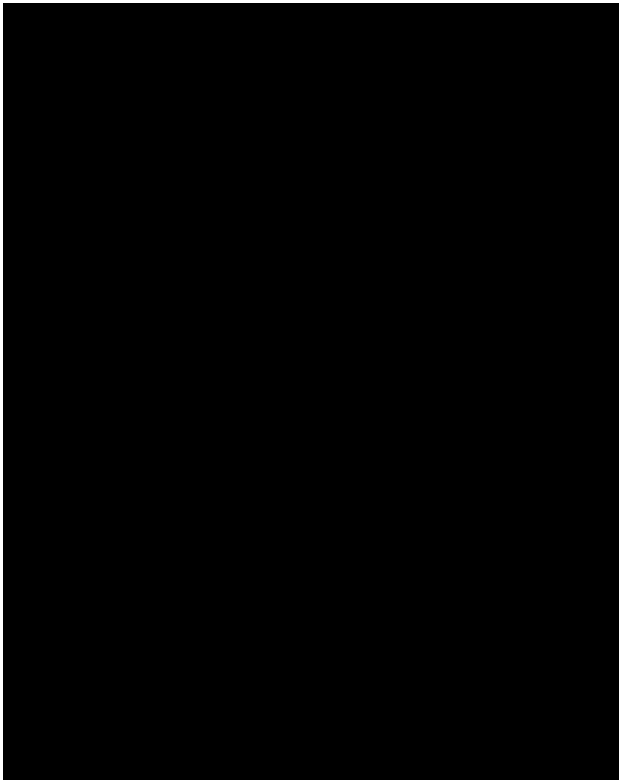
Про те, що вдалося і не вдалося французькому президенту, хто може стати його наступником і що це значить для самої Франції, Європи в цілому та України зокрема – читайте в матеріалі РБК-Україна.

>

Читайте також: [Макрон закликав Європу прокинутись через спільну позицію США, РФ та Китаю](#)

Головне:

- **Захід "епохи Юпітера":** Після майже 10 років при владі рейтинг Еммануеля Макрона впав до 20%, а його партія втратила контроль над парламентом, що змушує президента "досиджувати" термін у режимі політичної агонії.
- **Проблема наступника:** У центристському таборі макроністів немає лідера, здатного зрівнятися з президентом. Потенційні кандидати ризикують лише послабити один одного на виборах 2027 року.
- **Тріумф правих:** Партія Марін Ле Пен "Національне об'єднання" під керівництвом Жордана Барделли має стабільні 30% підтримки та демонструє небачену згуртованість, готуючись до взяття Єлисейського палацу.
- **Ризики для України:** У разі перемоги правих проактивна підтримка Києва може змінитися на ізоляціонізм та блокування вступу України до ЄС і НАТО, хоча Париж намагатиметься зберегти статус світового лідера.

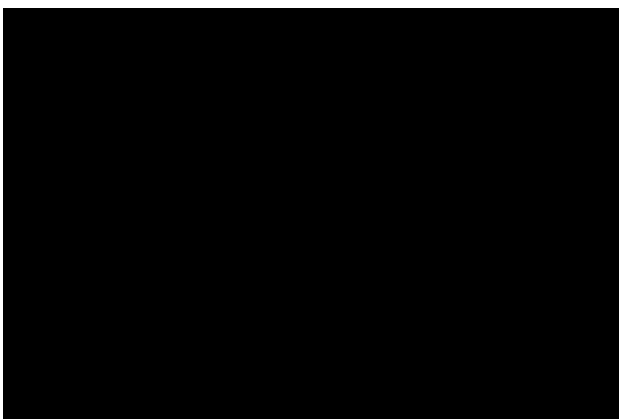

Президентські рейтинги Макрона (колаж: РБК-Україна)

Еммануель Макрон обіцяв "правити як Юпітер", повернувши посаді президента Франції справжню силу. Він завоював народну підтримку, пообіцявши французам важкі, але рішучі та дієві рішення, які дозволили б оновити П'яту Республіку.

Все це було в уже далекому 2017 році. А в 2026 році Еммануель Макрон наближається до десятиліття на посту президента, його рейтинг підтримки коливається **біля 20%**, а сама Франція перебуває в багаторічній політичній турбулентності.

Незалежно від результатів наступних виборів, у 2027 році **Макрон муситиме залишити Єлисейський палац** – як і в багатьох країнах, президент може перебувати на посаді лише два терміни поспіль, вибори заплановано на квітень 2027 року. Із наближенням цієї дати все актуальнішим стає питання того політичного спадку, який Макрон залишить після себе.

Інавгурація Макрона в 2017 р. (фото: Getty Images)

"Найважче після дев'яти років – це зберегти те, що ти зробив добре, і спробувати піти далі, але іноді доводиться виправляти те, що ти зробив неправильно", – так минулого тижня прокоментував свій спадок сам президент Франції. І запевнив, що після 2027 року піде з політики.

"Макронізм" як спроба перезапустити Францію

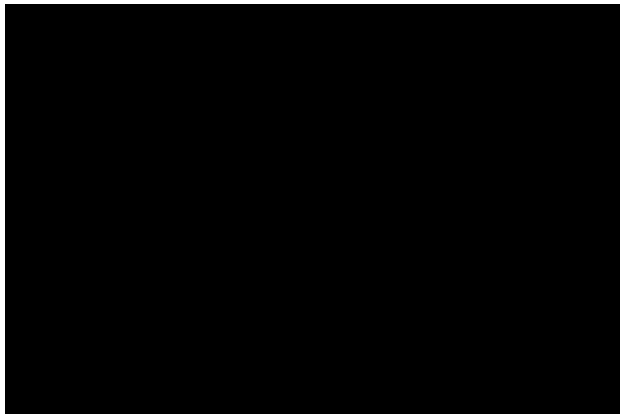
У 2017 році Макрон виглядав привабливо, особливо на тлі своїх попередників: вельми неоднозначного Ніколя Саркозі (у

2025 році отримав вирок за незаконне фінансування виборчої кампанії) та вкрай непопулярного Франсуа Олланда (завершив президентство з рейтингом біля 7%).

"Макронізм" – як спроба подолати традиційний розрив між лівими та правими ідеологіями – став новим явищем для тодішньої французької політики. На відміну від інших кандидатів, які представляли "старі" політсили, Макрон виступав як альтернатива старому політикуму, ведучи за собою абсолютно новий для тих часів рух, із собою на чолі. Це принесло політичний успіх і дало можливість втілити свою програму.

Звісно, далеко не все вдалося ідеально. Успіхи його соціально-економічних реформ є, м'яко кажучи, спірними. Проте, Макрон здійснив більшість з того, що було ним обіцяно.

Він зміг пройти крізь протести "жовтих жилетів", ісламістські теракти, пандемію коронавірусу та в результаті переобратися на другий строк. Франція відіграла помітну роль у допомозі Україні після російського вторгнення. "Макронізм" однозначно не став для Франції провалом, проте і його найкращі часи уже в минулому.

Протести "Жовтих жилетів" у 2019 р. (фото: Getty images)

Що Макрон залишить у спадок?

Останні роки Франція проводить у політичній агонії. Після суперечливого рішення про розпуск парламенту (Національних зборів) влітку 2024 року партія Макрона сильно втратила позиції. Парламент фактично розділений між лівими та правими радикалами, між якими має балансувати центристська президентська фракція. З осені 2024 року це балансування коштувало країні зміни вже чотирьох прем'єр-міністрів.

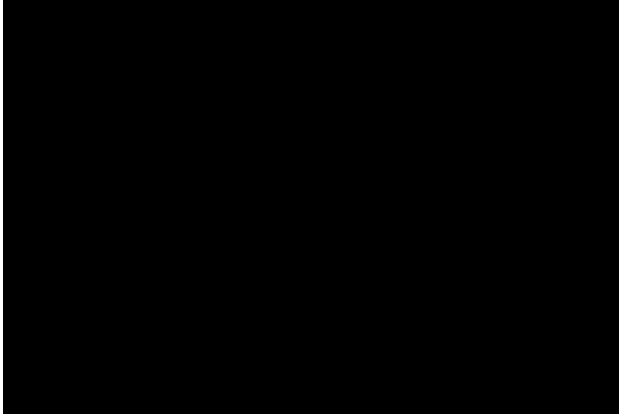
Нинішній уряд зміг сформуватись тільки ціною компромісу з лівими та гальмування непопулярної пенсійної реформи. Цей крок викликав засудження навіть серед деяких прихильників президента, адже важливими реформами пожертвували заради ситуативних політичних вигод.

Макрон уже радше "досиджує" свій строк. На фоні цього надія на перемогу "макронізму" залишається простором для мрій і спекулятивних прогнозів.

Читайте також: [Макрон порадив Трампу "менше говорити" після погрозу вийти з НАТО](#)

Серед колишніх і нинішніх прибічників Макрона є люди, які могли б як мінімум спробувати "підхопити прапор". Анастасія Шапочкіна, директорка французького аналітичного центру Eastern Circles та викладач геополітики в університеті Sciences Po Paris, в коментарі для РБК-Україна відзначає, що наразі в середовищі політичного центру є помітні фігури, які вийшли з табору Макрона. Але нікого з них не можна назвати наступником діючого президента.

Це, наприклад, экс-прем'єр Едуард Філіпп, який наразі порвав із Макроном і уже заявив про свої президентські амбіції. Це також "молода зірка" макроністів Габріель Атталь, або ж чинний прем'єр-міністр Себастьян Лекорню. Всі вони мають впізнаваність і певний потенціал. Проте наразі Макрон досі залишається без наступника.

Едуард Філіпп (фото: Getty Images)

"Проблема в тому, що ні один з них не має кількісної підтримки і політичного авторитету. І якщо декілька з них висунуться в президенти, вони лише послаблять один одного", – сказала Шапочкіна в коментарі для РБК-Україна.

Експертка нагадує, що партія Макрона дуже персоналіська, в ній фактично немає нікого, хто міг би зрівнятися з чинним президентом за політичною вагою. Не в останню чергу це результат дій самого Макрона, який доклав зусиль, аби бути головним лідером усього політичного "центру".

Існують різні думки про те, як виходити з цієї ситуації. Є припущення, що Макрон хотів би спробувати знову поборотися за президентство після невеликої перерви. Такі думки зокрема лунали зі сторінок [Le Monde](#) після зустрічі Макрона із молодіжним крилом своєї партії влітку 2025 року. Тоді він заявив своїм прихильникам, що вони знадобляться йому "через два роки, через п'ять років, через 10 років". Втім останні заяви Макрона про відхід від політики ставлять такий варіант під сумнів – хоча й не виключають його повністю.

Схильність Макрона до "довгострокових битв", як це іноді називають його радники, є давно відомою. Можливо, він дійсно задумав якусь стратегічну політичну комбінацію, заради якої навіть здатний пожертвувати перспективами свого руху на наступних виборах.

Тим часом його політичні опоненти активно готуються до боротьби за президентство. Особливо активно це роблять головні фаворити, дітище Марін Ле Пен – ультраправа партія "Національне об'єднання". Наразі опитування дають їм близько 30% підтримки.

Сама Ле Пен, напевно, не зможе висувати свою кандидатуру через судові переслідування останніх років. Проте праві підготувалися до цього, їхнім лідером і майбутнім кандидатом став тридцятирічний Жордан Барделла.

Читайте також: [Радикали на марші. Чому Європа обирає популістів і чим це загрожує Україні](#)

Поки інші партії загрузли у скандалах і внутрішніх суперечках, праві демонструють дивовижну гнучкість і згуртованість. "Національне об'єднання" дистанціювалося від своїх колишніх зв'язків із путінською Росією, пом'якшило риторику відносно України.

Великі зусилля було докладено для "перетягування" до себе тих

виборців, що розчарувалися в центристах, а також завоювання підтримки серед молоді. І все це дає свої плоди.

Попри вельми специфічне минуле, партія демонструє високу згуртованість і послідовно готується до майбутніх виборів. "Ми зараз голову ламаємо, хто ж буде спадкоємцем Макрона, в той час як Барделла вже по суті веде кампанію", - пояснила РБК-Україна Анастасія Шапочкіна.

Експертка також відзначила, що навіть якщо з нинішнім лідером щось піде не так, у правих є резерв людей, яких вони можуть виставити в якості кандидатів. Націоналісти йшли до президентства ще з 1970-х років і вони, вочевидь, налаштовані нарешті досягти своєї цілі. "На цих виборах не буде 9 кандидатів від ультраправих, буде один. У центристів немає такого рівня консолідації", - сказала Шапочкіна.

Французькі громадяни втомилися від політичної нестабільності та економічних негараздів. В суспільстві існує запит на політичну силу, яка зможе покласти цьому край, хай навіть і ціною можливої відмови від певних демократичних норм чи процедур.

Свою роль в цьому відіграє і поляризація політичного поля – "класичні" право- та лівоцентристи вже давно знаходяться в занепаді. У 2010-х роках альтернативою їм виступив Макрон. У 2020-х альтернативою вже самому Макрону виступають ліві та праві радикали.

Шансів, що якісь помірковані сили порозуміються попри ідеологічні розбіжності, як це наприклад сталося у Німеччині, дуже мало. "Франція – це не культура коаліцій", - підкреслила Анастасія Шапочкіна.

Чи може статися диво?

Спираючись на історичний досвід, можна було б сказати, що все не так і погано. Програвати президентські перегони є своєрідною традицією для французьких ультраправих.

У 2002 році Жан-Марі Ле Пен вийшов у другий тур президентських виборів, маючи лише 3% розрив із лідером перегонів Жаком Шираком. А у другому турі за Ширака (а по суті – проти Ле Пена) проголосувало цілих 82% громадян. Його донька Марін продовжила "традицію", програвши вибори 2012, 2017 та 2022 років.

Марін Ле Пен і Жордан Барделла (фото: Getty Images)

Вибори 2022 року в цьому сенсі найбільш примітні і, можливо, дають противникам ультраправих надію. Весною 2022 року Макрон та Ле Пен вийшли у другий тур. Рейтинги президента були не надто високими, проте перспективи перемоги Ле Пен змусили багатьох виборців обрати Макрона як "менше зло". Ця ж стратегія зараз частково працює у парламенті, де Макрону періодично вдається знайти ситуативний компроміс із лівими задля того, щоб держава не була паралізована остаточно.

Не виключено, що дехто сподівається на повторення такого повороту і на виборах 2027 року. Попри зміну риторики, "Національне об'єднання" лишається для багатьох громадян занадто "токсичним". Особливо якщо згадувати, що ще в недавньому минулому партія була значно радикальнішою.

На думку Анастасії Шапочкіної, гіпотетична імовірність, що французький виборець "прокинеться" і не допустить правих до влади, звісно, існує. Проте це не те, на що політикам варто робити ставку. "Це вже рятувало Макрона. Розраховувати на другий тур можна, але не потрібно. Зараз виборець змінився", - сказала вона РБК-Україна.

Чого чекати Україні та Європі?

Роль, яку Франція відіграє у світі, змушує уважно слідкувати за розвитком подій не тільки французів, а і ще з десяток світових столиць. Непрогнозованість політичного майбутнього Франції створює проблеми і для них.

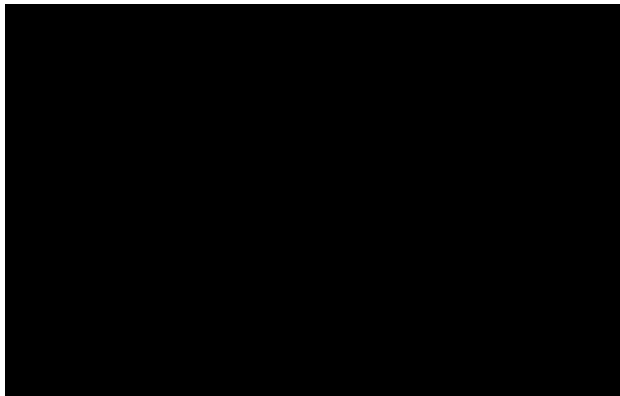
Еммануель Макрон відомий своєю зовнішньополітичною активністю. Для французького президента це був традиційний спосіб перекривати невдачі у внутрішній політиці.

Після урядової кризи осені 2025 року [Reuters](#) запитала в одного з макроністів, що ж залишиться у спадок після президента. "Ми пам'ятаємо президентів за те, як вони справлялися з кризами. Переозброєння Європи, визнання Палестини. Можливо, завтра будуть інші завоювання", – відповів соратник французького президента.

Наближення кінця каденції, очевидно, дозволяє президенту Францію бути відвертішим у коментарях на зовнішньополітичну тематику. "Не слід недооцінювати, що зараз настав унікальний момент, коли президент США, президент Росії та президент Китаю категорично проти європейців. Отже, це саме той момент, коли нам слід прокинутися", – заявив Макрон минулого тижня.

Денис Колесник, президент Дослідницького центру MENA та спеціаліст із геополітичних та інформаційних ризиків, також відзначає заслуги Макрона в актуалізації ідеї "стратегічної автономії" Європи, збільшення політичної ваги французького лідера у ЄС, особливо після відходу від політики Ангели Меркель.

"Чи зміг він посилити позиції Франції? Він зміг задати вектор руху, але якщо цей курс не буде продовжений, то це буде або відкочено назад або не реалізовано", – сказав експерт в коментарі для РБК-Україна.

Емманюель Макрон і Володимир Зеленський (фото: Getty Images)

Питання геополітичного вектору є одним із ключових. Французькі ультраправі можуть повернути курс країни до більшого ізоляціонізму, що стане ударом по НАТО і ЄС. Проте Денис Колесник нагадує, що Франція завжди намагалася позиціонувати себе дещо окремішно від інших

Так, наприклад, Франція є повноправним членом НАТО з моменту його заснування у 1949 році. Проте 1966 році, за президентства Шарля де Голля, країна вийшла з об'єднаного командування НАТО, обгрутовуючи це прагненням зберегти французький суверенітет. Хоча пізніше стосунки потеплішали, Франція повноцінно повернулася у структури альянсу лише у 2009 році.

Читайте також: [Життя після Орбана: хто буде новим агентом Путіна в Євросоюзі](#)

Колесник припускає, що нова політика Франції щодо НАТО і ЄС може мати схожий вигляд. В питанні НАТО – поступовий вихід з деяких структур. В питанні ЄС – повернення до дещо

підзабутих ідей "Європи націй", яка б не прагнула злиття всіх європейських країн в одне утворення.

Експерт також зазначає, що яка б політсила не прийшла до влади, вона у будь-якому разі буде зацікавлена у збереженні позицій Франції у світі. "Будь-який французький політик керується інтересами країни. А в інтересах країни все-таки лідерство і першість. Тому говорити про те, що вони повністю підуть в ізоляцію, не варто", - сказав Колесник.

Відносно України прогноз не настільки оптимістичний. Попри зміну риторики, "Національне об'єднання" скептично ставиться до перспектив українського членства в ЄС і НАТО. Хоча, як показує практика, скептиків в Європі вистачає, важливіше те, чи стане новий уряд принципово блокувати українську інтеграцію.

"Напевно, проактивності як зараз – не буде. А з іншого боку, політика Франції стане більш послідовною", – прокоментував Колесник перспективи україно-французьких відносин. Він нагадав, що значне місце в "українській" політиці Макрона мала декларативність (не підкріплена конкретними практичними кроками). Тому навіть у випадку "похолодання" стосунків Україна не зазнає непоправних втрат.

Проте питання залишаються. Це і участь Франції у "коаліції охочих" з підтримки потенційного миру в Україні. Це і наявність "проукраїнського" голосу на рівні G7 та Ради безпеки ООН. Адекватне прогнозування зараз достатньо складне, як через ситуацію у світі, так і через внутрішню динаміку у Франції.

Про динамічність ситуації також каже Денис Колесник. Він нагадав, що у Франції, попри сильну президентську владу, вагому роль відіграє розклад сил у парламенті.

"Перемога кандидата від Національного об'єднання може на наступних виборах мобілізувати їхніх противників. Або ж навпаки", – зазначив експерт. Якщо президент буде представляти одну політичну силу, а парламент складатимуть його противники, то зовнішня політика Франції не зможе ефективно реалізовуватися. Наразі припускається, що націоналісти зможуть виграти вибори і сформувати коаліцію. Проте до виборів лишається ще цілий рік, а у французькій політиці уже бували неочікувані передвиборчі повороти.

Не буде новиною, що "старий" світ завершується і відхід Макрона, безумовно, є одним із символів цього процесу. За свою "десятирічку" він став одним із знакових європейських лідерів, своєрідним символом політичної дійсності 2010-х років. Через десятиліття його як історичну постать можуть оцінювати вже зовсім інакше, можливо, відкривши для себе якісь неочевидні перемоги чи невдачі його епохи.

Не виключено, що такий підхід навіть дасть об'єктивнішу оцінку президентства Макрона, ніж зараз. Проте якщо все буде йти за нинішніми трендами, через рік Еммануель Макрон залишить Францію сповненою соціальних та економічних проблем, розділену політичним радикалізмом.

Перспективи політичної стабілізації лишаються дуже туманними. У Макрона немає наступника, у французів є втома і запит на "сильну руку". До виборів лишається рік. І від того як політичні сили проведуть цей рік буде залежати дуже багато. І для Франції, і для Європи, і для України.

Питання-відповіді (FAQ):

– Чи піде Еммануель Макрон з політики після завершення терміну?

Хоча у 2025 році з'являлися припущення про його можливе повернення у владу через кілька років, минулого тижня Макрон особисто запевнив, що після 2027 року планує піти з політики.

– Чому "макронізм" вважають персоналістським проектом без наступника?

Проблема полягає в тому, що Макрон доклав зусиль, аби бути єдиним лідером політичного "центру". В його партії наразі немає фігури, яка б мала таку ж політичну вагу та авторитет.

Потенційні кандидати, як-от Едуард Філіпп або Габріель Атталь, не мають достатньої підтримки і, висунувшись одночасно, можуть лише послабити один одного.

– Які шанси в ультраправого "Національного об'єднання" прийти до влади?

Наразі партія Марін Ле Пен демонструє високу згуртованість і має близько 30% підтримки. На відміну від центристів, ультраправі консолідовані навколо одного кандидата, яким може стати молодий Жордан Барделла. Хоча раніше стратегія "голосування проти Ле Пен" дозволяла Макрону перемагати, зараз виборець змінився, втомився від нестабільності і має запит на "сильну руку".

– Як зміна влади у Франції може вплинути на підтримку України?

Прогноз не є однозначно оптимістичним. "Національне об'єднання" скептично ставиться до членства України в ЄС та НАТО, тому проактивність Парижа може знизитися. Проте експерти зазначають, що навіть за "похолодання" стосунків політика Франції може стати більш послідовною, оскільки значна частина нинішнього курсу Макрона була декларативною.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

Франція

НОВИНИ

Під ударом опинилися гіпермаркет, лікарня та оселі: все про нічну атаку від Харкова до Одещини

НОВИНИ

Новини України

Війна в Україні

Економіка
Світ
Надзвичайні події

ПОЛІТИКА

БІЗНЕС

Економіка
Фінанси
Авто
Tech
Енергетика

АНАЛІТИКА

Статті
Інтерв'ю
Точка зору

ЖИТТЯ

Гроші
Зміни
Освіта
Суспільство

РОЗВАГИ

Шоу бізнес
Поради
Гороскопи
Свята
Цікаве
Спорт

LIFESTYLE

Психологія
Їжа
Подорожі
Здорове життя
Мода та краса

UA | EN | RU

Про компанію
Редакційна політика і стандарти
Як стати нашим автором
Правила користування
Правова інформація
Політика конфіденційності
Контакти
Команда
Вакансії в РБК-Україна
Розмістити рекламу

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка portalу - <https://www.rbc.ua>. Фотографії, зображення належать їх правласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

